

Rīgā, 2016.gada 21.aprīlī
Nr.2-9/90

Ministru prezidentam M.Kučinskim

NTSP sekretariātam

LDDK atzinums par M.Kučinska valdības rīcības plānu (VRP)

Lai nodrošinātu NAP 2020 uzstādījuma izpildi – ekonomiskais uzrāviens, īstenotu ar "Nacionālo reformu programmu stratēģijas "ES2020" (NRP) saistīto mērķu sasniegšanu un ieviestu valsts specifiskās rekomendācijas ar atbalstošu rīcībpolitiku finanšu stabilitātes, konkurētspējas, nodarbinātības, izglītības, cīņas ar nabadzību, demogrāfisko izaicinājumu un veselības aizsardzības, enerģētikas un klimata pārmaiņu, tieslietu sistēmas un valsts pārvaldes reformu un struktūrfondu izmantošanas jomās, kā arī, lai nodrošinātu IKP pieaugumu 5% gadā, Latvijas Darba devēju konfederācija (turpmāk – LDDK) atkārtoti aicina valdību strādāt, lai nodrošinātu sekojošu rādītāju sasniegšanu 2017.-2018.gadā:

1. sasniegt IKP uz iedzīvotāju (pēc pirktspējas paritātes) 70% no ES-28 vidējā rādītāja (šobrīd Latvijā - 64%, Lietuvā - 75%, Igaunijā - 76%);
2. sasniegt 17. vietu uzņēmējdarbības vides uzlabošanas novērtējuma *Doing Business* reitingā 189 valstu konkurencē un salīdzinājumā ar Baltijas jūras reģiona valstīm;
3. sasniegt 38. vietu konkurētspējas novērtējumā Globālās konkurētspējas ziņojumā 144 pasaules valstu ekonomiku konkurencē un salīdzinājumā ar Baltijas jūras reģiona valstīm;
4. samazināt ienākumu nevienlīdzību summārajā ienākumu nevienlīdzības indeksā (S80/S20) no 6.5 uz 5.4;
5. nodrošināt darbaspēka produktivitātes kāpumu katru gadu, sasniedzot produktivitāti uz vienu apstrādes rūpniecībā nodarbināto vismaz 24 000 eur faktiskajās cenās;
6. nodrošināt ieguldījumus pētniecībā un attīstībā 1,2% no IKP;
7. radīt nepieciešamos priekšnoteikumus kredītportfeļa ikgadējam pieaugumam;
8. palielināt nodarbinātības līmeni, sasniedzot 73% no iedzīvotājiem vecuma grupā no 20 - 64 gadiem, radot nepieciešamos priekšnoteikumus kvalitatīvu darba vietu izveidei un reģionālā bezdarba mazināšanai.

Atbilstoši NAP 2020 un 2004. gada 1.oktobrī noslēgtajai Trīspusējai vienošanās par sociāli ekonomisko partnerību starp valdību, LDDK un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, aicinām noteikt sociālos partnerus kā **līdzatbildīgās institūcijas Valdības rīcības plāna (turpmāk VRP) īstenošanai** šādās jomās:

1. nabadzības, sociālās atstumtības mazināšana;
2. minimālās mēneša darba algas un ienākuma nodokļa maksātāja neapliekamā minimuma paaugstināšana;
3. nelegālās nodarbinātības izskaušana un bezdarba mazināšana;
4. profesionālās izglītības sistēmas attīstīšana atbilstoši darba tirgus prasībām;
5. tautsaimniecību sekmējošas sistēmas attīstība;
6. pārvaldes efektivitātes uzlabošana;

7. godīgas konkurences un uzņēmējdarbības veicināšana ;
8. darba aizsardzības un sociālo garantiju sistēmas pilnveidošana.

LDDK aicina nodrošināt VRP izpildes izvērtējumu divas reizes gadā Nacionālās trīspusējās sadarbības apakšpadomēs un NTSP kopā ar sociālajiem partneriem.

Vērtējot valdības darba prioritātes un sagatavoto rīcības plāna projektu, **LDDK aicina pārskatīt, vai visi plānā paredzētie pasākumi nodrošina valdības darbības prioritāšu (turpmāk - Deklarācija) izpildi un sekmē tautsaimniecības attīstību un investīciju vides uzlabošanu.**

Ņemot vērā Deklarācijā paredzēto nodokļu politikas izstrādāšanu kopā ar sociālajiem partneriem, neieklāut VRP ar konkrētām nodokļu izmaiņām saistītus pasākumus.

LDDK izsaka sekojošus komentārus par Valdības rīcības plāna (VRP) pasākumiem un to rezultātiem, kā arī to atbilstību Deklarācijas uzdevumiem (Deklarācijas uzdevuma numurs norādīts iekavās):

1 Tautsaimniecības stiprināšana:

Investīciju piesaiste (1.)

1.1.	Panāksim lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu īstenošanu Latvijā, aktivizējot un koordinējot publiskās pārvaldes darbību labvēlīgas investīciju vides veidošanā un investīciju piesaistē.	Pilnveidot investīciju piesaistes mehānismu (jeb POLARIS) valsts un pašvaldību iesaistei investīciju piesaistē, veicinot vienotu pieeju publiskajā pārvaldē investīciju projektu apkalpošanai.	Pilnveidots investīciju piesaistes (POLARIS) process par pašvaldību un valsts pārvaldes institūciju iesaisti investīciju projektu sagatavošanā, izveidojot koordinācijas mehānismu starp nozaru ministrijām, kas iesaistītas investīciju piesaistē (SM, VARAM, FM, ZM), t.sk. nosakot ministrijās atbildīgos pārstāvjus par investīciju piesaisti, kuru pienākums ir investīciju projektu izstrāde un vadīšana.
------	---	--	---

LDDK komentārs: Uzskatām, ka plānotais pasākums nav pietiekams, lai nodrošinātu labvēlīgas investīciju vides veidošanu. Nepieciešami konkrēti pasākumi, kā tiks pilnveidots POLARIS process, nodrošināta koordinācija un atbildība starp nozaru ministrijām tiešo investīciju piesaistes stratēģijas nodrošināšanā, lai veicinātu investīcijas ražojošajās un augtas pievienotās vērtības nozarēs.

LDDK priekšlikums: pasākumu **papildināt ar konkrētiem uzdevumiem investīciju vides uzlabošanai** un investīciju piesaistei **augtas pievienotās vērtības tehnoloģiju nozarēs.**

Pašvaldību lomas un atbildība palielināšana (3.)

3.2.	Būtiski palielināsim pašvaldību lomu un atbildību investīciju piesaistē, cieši sadarbojoties ar procesā iesaistītajām valsts institūcijām un uzņēmējiem, vienlaikus paplašinot pašvaldību iespējas izmantot dažādus instrumentus uzņēmējdarbības veicināšanai.	Izvērtēsim iespējas atjaunot valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldībām uzņēmējdarbības atbalstam, šim mērķim novirzot finansējuma apjomu ne mazāk kā 3% apmērā no ikgadējiem uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumiem.	Izveidota mērķdotācija pašvaldībām (apstiprināti MK noteikumi novirzot 3% uzņēmumu ienākumu nodokli), kuras ietvaros atbalsēti komersanti plānojuši 240 jaunu darba vietu izveidi un privātās investīcijas 10 000 000 euro apmērā.
3.3.	Būtiski palielināsim pašvaldību lomu un atbildību investīciju piesaistē, cieši sadarbojoties ar procesā iesaistītajām valsts institūcijām un uzņēmējiem, vienlaikus paplašinot pašvaldību iespējas izmantot dažādus instrumentus uzņēmējdarbības veicināšanai.	Sagatavosim priekšlikumus normatīvo aktu uzlabojumiem, kas dotu pašvaldībām plašākas iespējas sniegt atbalstu uzņēmējiem.	MK iesniegts ziņojums par priekšlikumiem normatīvo aktu uzlabojumiem, kas dotu pašvaldībām plašākas iespējas sniegt atbalstu uzņēmējiem.

LDDK komentārs: plānoties pasākumi nenodrošina pietiekošu **pašvaldību atbildību** investīciju piesaistē; plānotā budžeta mērķdotācija 3% apmērā no uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumiem (kas ir aptuveni 400 milj. € gadā) nozīmētu valsts budžetam orientējošos papildus izdevumus 12 milj. €.

LDDK iebildums: **neatbalstām** šādu dotā uzdevuma risinājumu, jo rīcības plāna pasākums ir finanšu ietilpīgs. Plānotā budžeta mērķdotācija 3% apmērā no uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumiem (kas ir aptuveni 400 milj. € gadā) ir 12 milj. €. **Pašvaldību lomu un atbildību investīciju piesaistē būtu jāpalielina esošā finansējuma ietvaros.**

LDDK priekšlikumi:

- 1) papildus plānotajai mērķdotācijai **noteikt konkrētus mērķus uzņēmējdarbības attīstībai** - jāveido biznesa, ražošanas attīstībai un investīciju piesaistei atbilstoša infrastruktūra (ceļu pievadi, kanalizācijas pieslēgumi, ūdens apgāde, utt.) informācijas komunikācijas tehnoloģiju pieejamība, loģistikas attīstība u.c.; pasākumus īstenot **tikai konsultējoties ar uzņēmumus pārstāvošajām organizācijām** (reģionālās trīspusējās un divpusējās sadarbības padomes, uzņēmēju konsultatīvās padomes);
- 2) sākotnēji izvērtēt pašvaldībās ieguldīto ES SF līdzfinansējumu 2007. – 2013. periodā uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un 2018.gada beigās/2019.gada vidū izvērtēt pašvaldībās ieguldīto ES SF līdzfinansējumu 2014. – 2020. periodā uzņēmējdarbības vides uzlabošanai, lai uz **izvērtējuma pamata** veidotu valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldībām uzņēmējdarbības atbalstam.

Klimata politika (4.)

LDDK **izsaka konceptuālu iebildumu** par ekskluzīvu fokusēšanos pasākumos uz mežsaimniecības nozari, bez līdzīgiem pasākumiem siltumnīcgāzu emisiju samazināšanai enerģētikā, transportā un rūpniecībā.

4.1.	Izstrādāsim tautsaimniecības attīstības un sabiedrības interesēm atbilstošu klimata politiku. Sasniegsim Latvijai saistošus klimata politikas mērķus, nosakot ekonomiski pamatotus un uz mērķi fokusētus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinošus pasākumus (sabalansējot izmaksas un ieguvumus nozaru – enerģētika, lauksaimniecība, transports un rūpniecība – dalījumā).	Lai īstenotu ES likumdošanā un Parīzes nolīgumā noteikto un nodrošinātu Latvijas pāreju uz oglekļa mazietilpīgu un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību, izstrādāsim Latvijas oglekļa mazietilpīgas attīstības stratēģiju periodam līdz 2050. gadam un Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģiju. Izstrādāsim alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanas plānu, kā arī nodrošināsim ikgadējo Latvijai saistošo mērķu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai un oglekļa dioksīda piesaistei izpildi, nepieciešamības gadījumā ieviešot ekonomiski pamatotus un uz mērķu sasniegšanu vērstus papildus pasākumus.	1) Iesniegti MK divi attīstības plānošanas dokumenti, kuros nodefinēti Latvijas mērķi un darbības virzieni oglekļa mazietilpīgai attīstībai un pielāgošanās klimata pārmaiņām, tādējādi nodrošinot ilgtermiņa signālus komersantiem, pašvaldībām un sabiedrībai kopumā par nepieciešamajām ražošanas, dzīvesveida un patēriņa pārmaiņām, kā arī nodrošinot pamatu vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu izstrādei un īstenojamo pasākumu identificēšanai. 2) Izstrādāts plāns, kas paredz pasākumus tālākai rīcībai, lai izveidotu visaptverošu alternatīvo degvielu infrastruktūras tīklu Latvijā, kas nodrošinās brīvu ar alternatīvajām degvielām darbināmu transportlīdzekļu pārvietošanos Latvijā. 3) Nodrošināta Latvijas siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas un oglekļa dioksīda piesaistes mērķu ikgadēja sasniegšana, tādējādi izpildot starptautiskās saistības periodā līdz 2020. gadam, un, sabalansējot izmaksas un ieguvumus arī iespējamā 2030. gada mērķa kontekstā.
------	--	---	--

LDDK priekšlikumi pasākumam 4.1:

- 1) papildināt pasākumu ar konkrētiem darbiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai enerģētikā, lauksaimniecībā, transportā un rūpniecībā, kā arī sabiedrisko pakalpojumu nozarēs, paredzot pasākumus energoefektivitātes uzlabošanai publiskajos un privātajos sektoros,
- 2) pasteidzināt jauna iepirkumu likuma izstrādi, paredzot "zaļo iepirkumu un saimnieciski izdevīgākā iepirkumā principu piemērošanu.

4.2.	Izstrādāsim tautsaimniecības attīstības un sabiedrības interesēm atbilstošu klimata politiku. Sasniegsim Latvijai saistošus klimata politikas mērķus, nosakot ekonomiski pamatotus un uz mērķi fokusētus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinošus pasākumus (sabalansējot izmaksas un ieguvumus nozaru - enerģētika, lauksaimniecība, transports un rūpniecība - dalījumā).	Īstenot papildus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinošus pasākumus mežsaimniecībā, kas kompensē atmežošanas radīto ietekmi uz oglekļa bilanci	Īstenotas atbalsta programmas, kas dod ieguldījumu Latvijai noteiktā klimata mērķa sasniegšanā.
------	--	---	---

LDDK priekšlikumi:

- 1) papildināt pasākumu 4.2 ar teikumu "Īstenot papildus siltumnīcgāzu emisiju samazinošos pasākumus enerģētikā, transportā, rūpniecībā, sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā";
- 2) papildināt pasākumu 4.2 ar teikumu "Veicināt precīzu resursu (siltuma, elektrības, ūdens un gāzes) patēriņa uzskaiti, lai identificētu zudumus un iespējas resursu taupīšanai."

4.4.	Izstrādāsim tautsaimniecības attīstības un sabiedrības interesēm atbilstošu klimata politiku. Sasniegsim Latvijai saistošus klimata politikas mērķus, nosakot ekonomiski pamatotus un uz mērķi fokusētus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinošus pasākumus (sabalansējot izmaksas un ieguvumus nozaru - enerģētika, lauksaimniecība, transports un rūpniecība - dalījumā).	Lai fokusētos uz siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas potenciālu lauksaimniecības sektorā, Valsts pētījumu programmas ietvaros (2014-2017) ietvaros tiks sagatavota Latvijas lauksaimniecības SEG emisiju samazināšanas pasākumu izmaksu un ieguvumu līkne (MACC)	Lauksaimnieku vajadzībām sagatavota Latvijas lauksaimniecības SEG emisiju samazināšanas pasākumu izmaksu un ieguvumu līkne lauksaimniecības sektorā (MACC).
------	--	--	---

LDDK priekšlikumi:

- 1) papildināt pasākumu 4.4 ar teikumu "Lai izvērtētu uz siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas potenciālu, **sagatavot Latvijas enerģētikas, transporta, rūpniecības sektora SEG emisiju samazināšanas pasākumu izmaksu un ieguvumu līkni.**" Kā atbildīgās ministrijas noteikt EM, SM, VARAM;
- 2) papildināt pasākumu 4.4. un 4.6 rezultātu: "enerģētikas, transporta, rūpniecības sektora vajadzībām sagatavota Latvijas SEG emisiju samazināšanas pasākumu izmaksu un ieguvumu līkne".

Zemes resursu un zemes dziļu izmantošana (7.)

7.1.	Izstrādāsim jaunu regulējumu zemes dziļu izmantošanai kā perspektīvas tautsaimniecības nozares attīstībai, motivējot arī privātā kapitāla ilgtspējīgāku iesaisti. Veiksīm zemes resursu un zemes dziļu auditu un digitalizēsim informāciju.	Pilnveidosim zemes dziļu normatīvo regulējumu, izstrādāsim kūdras un citu zemes dziļu resursu ilgtspējīgas izmantošanas stratēģiju, kā arī uzsāksim digitalizēt ģeoloģisko informāciju un nodrošināsim tās pieejamību sabiedrībai, kas veicinās plašāku sabiedrības interešu īstenošanu un sabiedrības iesaisti zemes dziļu izmantošanā.	1. Iesniegti MK priekšlikumi normatīvajiem aktiem zemes dziļu regulējumam. Efektīvs normatīvais regulējums veicinās zemes dziļu izpēti un jaunas, mūsdienīgas informācijas par zemes dziļu uzbūvi un īpašībām iegūšanu. 2. Uzsākta ģeoloģiskās informācijas digitalizēšana un nodrošināta tās pieejamība sabiedrībai. 2.1. Veikta Valsts ģeoloģijas fonda ģeoloģijas un hidroģeoloģijas materiālu skenēšana; 2.2. Uzsākta Valsts ģeoloģijas fonda materiālu ģeotelpiskā piesaiste un datu strukturēšana, klasifikācija, pielāgošana atbilstoši starptautiskajiem standartiem un publiskas piekļuves nodrošināšana - ģeoloģiskās kartēšanas urbūmi; kvartārģeoloģiskā karte; pamatiežu ģeoloģiskā karte; geomorfoloģiskā karte; derīgo izrakteņu atradnes. Digitalizētā ģeoloģiskā informācija par Latvijas zemes dziļēm un to potenciālu būs uzskatāma, saprotama un viegli pieejama internetā zemes īpašniekiem, teritorijas attīstības plānotājiem, sabiedrībai.
------	---	--	---

LDDK priekšlikums: papildināt 7. uzdevumu ar jaunu pasākumu: "7.2. Samazināt administratīvo slogu derīgo izrakteņu ieguves atvēršanā, izmantojot "vietas pieturas aģentūras" principu, kur komunikācija starp valsts institūcijām notiek bez uzņēmēju līdzdalības".

Rīcība ar dabasgāzes infrastruktūru (10.)

10.2.	Izšķirsimies par turpmāko rīcību ar valstij stratēģiski svarīga dabasgāzes infrastruktūras uzņēmuma aktīviem (tai skaitā par valsts pirkuma tiesību izmantošanu uz dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operatora akcijām).	Sagatavot MK noteikumu projektu, lai noteiktu kārtību, kādā lietotājiem piegādā dabasgāzi un pārtrauc tās piegādi, dabasgāzes sistēmas drošas lietošanas prasības, tirgotāja, publiskā tirgotāja, sistēmas operatora, lietotāja un gazificētā objekta īpašnieka tiesības un pienākumus dabasgāzes piegādē un lietošanā, norēķinus par saņemtajiem pakalpojumiem, nokavējuma procentu apmēru, tirgotāju maiņas kārtību un lietotāju apgādi dabasgāzes piegādes traucējumu gadījumā, sašķidrinātās dabasgāzes pakalpojuma sniegšanas kārtību, kārtību, kādā izvēlas publisko tirgotāju, kā arī kārtību, kādā nosaka un publicē pēdējās garantētās piegādes cenu. Sagatavot MK noteikumu projektu, lai noteiktu tehniskās un drošības prasības, kā arī gāzes kvalitātes raksturlielumus, lai gāzes ievadīšana un transportēšana dabasgāzes pārvades un sadales sistēmā būtu droša.	Nodrošināta dabasgāzes tirgus darbība brīvā tirgus apstākļos.
-------	--	--	---

LDDK priekšlikumi:

- 1) pasākumus 10.2. un 10.3. papildināt ar tekstu: "radīt nepieciešamos priekšnoteikumus uzņēmējiem izvēlēties gāzes piegādātājus";
- 2) papildināt darbības rezultātu pasākumiem 10.02 un 10.03.: "radīti priekšnoteikumi uzņēmējiem izvēlēties gāzes piegādātājus".

Energoefektivitātes pasākumi (12.)

12.3.	Paaugstināsim energoefektivitāti publiskajā un privātajā sektorā.	Izstrādāt risinājumu ilgtermiņa dzīvojamo ēku rekonstrukcijas programmai.	Izstrādāts partnerības tipa modelis ilgtermiņa ēku rekonstrukcijas nodrošināšanai, lai turpinātu ēku atjaunošanu un energoefektivitātes paaugstināšanu pēc 2014.-2020.gada ES fondu plānošanas perioda noslēgšanas (piemēram, energoservisa kompāniju (ESCO) tirgus attīstīšanas modelis). Nodrošināta iespēja turpināt atbalstīt ēku atjaunošanas un energoefektivitātes pasākumus.
-------	---	---	---

LDDK priekšlikums: pasākumam **12.3 paredzēt izpildes termiņu līdz 31.10.2016.**, nodrošinot gan attiecīgā likuma un MK noteikumu pieņemšanu.

Esošo atjaunojamo energoresursu atbalsts (13.)

LDDK uzskata, ka piedāvātie pasākumi neatbilst pilnībā Deklarācijā dotajam uzdevumam.

13.1.	Pārskatīsim esošo atjaunojamo energoresursu atbalsta politiku un izstrādāsim jaunu, ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu atbalsta mehānismu.	Izstrādāt priekšlikumus enerģijas ražotāju, kas enerģiju ražo izmantojot atjaunojamus energoresursus un augstas efektivitātes koģenerācijā, pārsubsidācijas novēršanai pašreizējā valsts atbalsta mehānisma ietvaros.	Iesniegti MK priekšlikumi par pārsubsidācijas novēršanu, kas mazinātu valsts budžeta dotāciju apmēru obligātās iepirkuma komponentes saglabāšanai 26,79 EUR/MWh apmērā. Izstrādāts mehānisms potenciāli konstatētās pārsubsidācijas novēršanai, saņemts EK lēmums par esošā atbalsta mehānisma atbilstību ES iekšējā tirgus nosacījumiem.
13.2.	Pārskatīsim esošo atjaunojamo energoresursu atbalsta politiku un izstrādāsim jaunu, ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu atbalsta mehānismu.	Izstrādāt priekšlikumus jaunam, ilgtspējīgam un tiesiski pamatotam atjaunojamās enerģijas ražošanas atbalsta mehānismam, ievērojot ES tiesību normas, lai nodrošinātu no atjaunojamiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvaru kopējā bruto enerģijas galapatēriņā vismaz 40% 2020.gadā.	Iesniegti MK priekšlikumi par jaunu valsts atbalsta mehānismu atjaunojamās enerģijas ražošanas veicināšanai, ņemot vērā ES iekšējā tirgus nosacījumus, ietekmi uz ekonomikas izaugsmi un gala patērētāju maksātspēju.

LDDK priekšlikums: papildināt 13.uzdevumu ar jauniem konkrētiem pasākumiem:

13.3 nodrošināt investīciju projektus **siltuma un enerģijas ražošanai no vietējiem atjaunojamajiem energoresursiem**;

13.4 palielināt vietējā atjaunojamā energoresursa īpatsvaru Latvijas enerģētikā;

13.5 līdz 2016.gada beigām pabeigt kūdras izmantošanas stratēģijas izstrādi, paredzot noteikt enerģētiskajai kūdrai vietējā energoresursa statusu, nepielīdzinot to fosilajiem; noteikt kūdras ieguvei paredzēto platību pieaugumu par 5% pret esošo ieguves līmeni ik 5 gadus.

Kapitālsabiedrību pārvaldība (19.)

LDDK uzskata, ka piedāvātie pasākumi neatbilst pilnībā Deklarācijā dotajam uzdevumam.

LDDK priekšlikums: papildināt uzdevumu ar **jaunu 19.1 pasākumu** "Ieviest vienotu valsts kapitālsabiedrību pārvaldības sistēmu, vadības principus un metodiku; izstrādāt dividenžu politiku, lai nodrošinātu kapitālsabiedrību ilgtermiņa attīstību".

19.1.	Īstenosim atbildīgu valsts kapitālsabiedrību pārvaldības (tai skaitā dividendu) politiku, kas nodrošina aktīvu vērtības pieaugumu ilgtermiņā, pienesumu ekonomikas aktivizēšanā un tautsaimniecības nozaru izaugsmē, vienlaikus ņemot vērā nefinanšu mērķu sasniegšanu sabiedrības vajadzību nodrošināšanai.	Veikt valsts nekustamo īpašumu optimizāciju, samazinot valsts īpašumā esošo nekustamo īpašumu skaitu, kas netiek izmantots valsts pārvaldes funkciju nodrošināšanai, un veicinot valsts īpašumā esošo nekustamo īpašumu stāvokļa uzlabošanu.	1. Palielināts atsavināšanai virzāmo valsts nekustamo īpašumu skaits par 10% gadā pret 2015.gada rādītāju (56 objekti), sasniegta valsts budžetā no valsts nī nekustamo īpašumu atsavināšanas ieskaitāmā summa EUR 6 milj. apmērā. (kopā par 2016.gadu un 2017.gadu). 2. Samazināts Finanšu ministrijas valdījumā esošo vidi degradējošo būvju skaits par 10% (šobrīd 203 būves), izvērtējot turpmāko rīcību: - atsavināt; - nojaukt; - iekonservēt; - atjaunot. 3. Pilnveidots publiskas personas zemes nomas normatīvais regulējums, pārskatot apbūvēta publiskas personas zemesgabala nomas maksas apmēru, pakāpeniski trīs gadu periodā (2017.-2019.g) palielinot nomas maksu līdz 4,5% no zemesgabalu kadastrālās vērtības gadā (šobrīd 1,5%).
-------	--	--	---

LDDK priekšlikums: papildināt pasākumu 19.1 ar teikumu: "Turpināt AS "Latvijas valsts meži" zemju iegādes programmu".

19.2.	Īstenosim atbildīgu valsts kapitālsabiedrību pārvaldības (tai skaitā dividendu) politiku, kas nodrošina aktīvu vērtības pieaugumu ilgtermiņā, pienesumu ekonomikas aktivizēšanā un tautsaimniecības nozaru izaugsmē, vienlaikus ņemot vērā nefinanšu mērķu sasniegšanu sabiedrības vajadzību nodrošināšanai.	1) Līdz 2016.gada beigām ir apstiprināt vidēja termiņa darbības stratēģijas visām valsts kapitālsabiedrībām un valsts izšķirošajā ietekmē esošajām kapitālsabiedrībām ar noteiktiem nefinanšu mērķiem un finanšu mērķiem. 2) Nodrošināt darbības rezultātu ikgadēju izvērtēšanu 3) Izveidot profesionālas padomes un uzsākt to darbību lielākajās valsts kapitālsabiedrībās to efektīvākai pārvaldīšanai	Ik gadu uzlaboti valsts kapitālsabiedrību finanšu rādītāji, primāri, kapitāla atdeve komerciālajās valsts kapitālsabiedrībās
-------	--	---	--

LDDK priekšlikums: papildināt 19.2. pasākuma darbības rezultātu un izteikt to sekojoši: "Ik gadu uzlaboti valsts kapitālsabiedrību finanšu rādītāji, primāri, kapitāla atdeve, **darbības augsta efektivitāte un sinerģijas veicināšana** komerciālajās valsts kapitālsabiedrībās".

Investīcijas infrastruktūras attīstībai (20.)

LDDK uzskata, ka piedāvātie pasākumi (20.2. 20.3, 20.5) neatbilst pilnībā Deklarācijā dotajam uzdevumam.

Transporta infrastruktūras finansējuma modelis (21.)

21.2.	Izveidosim stabilu, prognozējamu un ilgtspējīgu transporta infrastruktūras finansējuma modeli	Izstrādāt Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras attīstības plānu un sagatavot daudzgadu līguma projektu starp valsti un dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju par dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu un attīstību	1. Izstrādāts Informatīvais ziņojums „Publiskās dzelzceļa infrastruktūras izmantošana sabiedriskā transporta nodrošināšanā”. 2. Izstrādāts indikatīvs dzelzceļa infrastruktūras attīstības plāns 5 gadu periodam, kas nosaka galvenos infrastruktūras attīstības virzienus un ir pamats daudzgadu līguma noslēgšanai starp valsti un dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju. Izstrādāta jauna skaidra un saprotama infrastruktūras maksas shēma. 3. Sagatavots līgums, kas paredz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja un valsts pienākumus un saistības, lai nodrošinātu publiskās dzelzceļa infrastruktūras kvalitāti un tā pārvaldītāja finanšu līdzsvaru, tādējādi nodrošinot stabilu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības sistēmu.
-------	---	---	---

LDDK priekšlikums: izteikt pasākumu 21.2 sekojošā redakcijā: “Sagatavot daudzgadu līguma projektu starp Satiksmes ministriju un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju par dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu, attīstību un finansēšanu, norādot atbilstošus finansējuma avotus. Saskaņā ar pašreizējo vērtējumu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai nepieciešams finansējums vismaz 20 milj. EUR gadā apmērā, kas atbilst nomaksātā akcīzes nodokļa apmēram par dzelzceļa pārvadājumos izmantoto dīzeļdegvielu un līdz ar to ir potenciāls finansējuma avots infrastruktūras uzturēšanai pašreizējā apjomā un kvalitātē”, attiecīgi precizējot arī 3.rezultātu.

Fiskālā politika (22.)

22.1.	Turpināsim īstenot atbildīgu fiskālo politiku un fiskālo disciplīnu, kas paredz virzību uz ekonomiskajā ciklā sabalansēta budžeta ieviešanu, ievērojot Fiskālās disciplīnas likumā noteikto.	Katru gadu izstrādāt vidēja termiņa budžeta ietvara likumprojektu atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma nosacījumiem.	1.Saskaņā ar pašreizējām prognozēm: Vispārējās valdības budžeta strukturālās bilance 2016.gadā ir -0,9 procenti no IKP, 2017.gadā -1,1 procenti no IKP un 2018.gadā -1,2 procenti no IKP. 2.Vispārējās valdības budžeta bilance 2016.gadā ir -1,0 procenti no IKP, 2017.gadā -1,0 procenti no IKP un 2018.gadā -1,0 procenti no IKP. Minētie rādītāji tiek precizēti turpmākajās Latvijas Stabilitātes programmās un likumos par Vidēja termiņa budžeta ietvaru saskaņā ar jaunākajām makroekonomiskajām un fiskālajām prognozēm atbilstoši Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. 3. Pašvaldībām nodrošināti finanšu resursi (aizņēmumi un galvojumi), lai realizētu pašvaldību investīciju projektus, nodrošinot administratīvo teritoriju attīstību atbilstoši pašvaldību izvirzītajām prioritātēm. 4. Pašvaldību budžeta ieņēmumu pieauguma tempa pamatfunkciju veikšanai vidējā
-------	--	--	---

LDDK iebildums: **iebilstam** pret 22.1.pasākuma rezultāta 4.punktu, kas nosaka pašvaldību budžeta ieņēmumu pieauguma tempa nodrošinājumu pamatfunkciju veikšanai vidējā termiņā **līdzvērtīgi** valsts budžeta ieņēmumu pieauguma tempam. Lai nodrošinātu

atbildīgu fiskālo politiku un fiskālo disciplīnu, pašvaldību budžeta ieņēmumiem nav jābūt sasaistītiem ar valsts ieņēmumiem, bet gan ar pašvaldībām noteikto funkciju apjomu un kvalitāti.

LDDK ierosinājumi:

- 1) **izslēgt** 22.1.pasākuma rezultāta 4.punktu;
- 2) papildināt 22.1 pasākuma 3.darbības rezultātu ar tekstu: "Pašvaldības investīciju projektus īsteno, konsultējoties ar reģionālajām trīspusējām un divpusējām sadarbības padomēm, uzņemēju konsultatīvajām padomēm".

Nodokļu sistēmas izvērtējums (23.)

Nemot vērā Valdības deklarācijā paredzēto nodokļu politikas izstrādāšanu kopā ar sociālajiem partneriem, **LDDK aicina neiekļaut Valdības rīcības plānā ar konkrētām nodokļu izmaiņām saistītus pasākumus.** LDDK uzskata, ka piedāvātais 22.2 pasākums neatbilst pilnībā Deklarācijā dotajam uzdevumam.

23.1.	Izvērtēsim Latvijas nodokļu sistēmu. Kopīgi ar sociālajiem un sadarbības partneriem veidosim līdzsvarotu un paredzamu nodokļu politiku, kas palīdz sasniegt valsts izaugsmes stratēģiskos mērķus – ekonomikas izaugsmi, demogrāfiskās situācijas uzlabošanu un nevienlīdzības mazināšanu.	Sadarbībā ar valdības sociālajiem partneriem izstrādāt vidēja termiņa valsts nodokļu politikas pamtnostādnes, īpašu uzmanību veltot nodokļu sloga pārvešanai no darbaspēka uz ienākumu no kapitāla un kapitāla pieauguma, uz patēriņu, uz nekustamo īpašumu un uz dabas resursu izmantošanu.	1.2018.gadā kopējais nodokļu apjoms tuvojās 30% un 2020. gadā iekasēto nodokļu apjoms sasniegs 1/3 no IKP. 2.Nodokļu plaiss rādītājs strādājošam bez apgādībā esošām ar darba algu 67% apmērā no vidējās darba algas valstī 2021.gadā sasniegs 39,0% un strādājošam ar vienu apgādājamo sasniegs 34,0%. 3. 2021.gadā Pasaules bankas pētījumā "Doing Business" Latvijai 25.vieta pēc nodokļu maksāšanas rādītāja.
-------	---	--	---

LDDK iebildums: **iebilstam pret darbības rezultāta 2.punktu**, jo tā nosacījumi attiecībā uz nodokļu plaiss rādītāju strādājošam bez apgādībā esošām ar darba algu 67% nekādā veidā nav orientēts uz valsts izaugsmes stratēģiskos mērķu - ekonomikas izaugsmi, demogrāfiskās situācijas uzlabošanu un nevienlīdzības mazināšanu - sasniegšanu. Ar īpašu atbalstu zemo algu sektoram nav iespējams veicināt ekonomikas izaugsmi. Tāpat ar īpašu atbalstu strādājošam bez apgādībā esošām personām nav iespējams veicināt demogrāfiskās situācijas uzlabošanu. Uzskatām, ka ar šo instrumentu nevar veicināt nevienlīdzības mazināšanu, jo strādājošie bez apgādībā esošām personām ar atalgojumu 67% apmērā no vidējās algas ir trešajā ienākumu kvintilē un nepieder ne pie vienas no nabadzības riska grupām.

Ēnu ekonomikas apkarošana (26.)

LDDK uzskata, ka piedāvātie pasākumi ir nepietiekami Deklarācijā dotajam uzdevumam.

LDDK priekšlikums:

- 1) papildināt 26.1 pasākumu, nosaucot visvairāk skartās nozares un svarīgākos principus un pasākumus, kas tiek plānoti Ēnu ekonomikas apkarošanas plānā;
- 2) izslēgt 26.3, 26.4, 26.5 pasākumus, jo, neatspoguļojot visas nozares (vieglo taksometru pārvadājumus, būvniecību, utt), plānotie pasākumi un to ietekme ir nepietiekama deklarācijā dotajam uzdevumam;
- 3) ja augstāk minētie pasākumi tiek atstāti, tad ir **nepieciešams papildināt ar pasākumiem arī citās nozarēs, piemēram, vieglo taksometru pārvadājumos.**

Pušu atbildība nodokļu nemaksātāju shēmās (28.)

LDDK iebildums: **iebilstam** pret pieņēmumu, ka **nodokļu nemaksātāju shēmas ir tikai būvniecības nozarē**, jo VRP paredz tikai vienu pasākumu (28.1) par solidārās atbildības noteikšanu būvniecības nozarē attiecībā uz nodokļu nomaksu. Solidārā atbildība nevar tikt izmantota nodokļu iekasēšanas uzlabošanai, jo atbildības par nodokļu nomaksu pārlikšana uz citu juridisku personu ar mērķi vienkāršot nodokļu parādu piedzīšanu, ir nesamērīga un Latvijas tiesību pamatprincipiem neatbilstoša. Solidārās atbildības princips neattiecas tikai uz būvniecības nozari, tas ir vispirms jāizdiskutē ar nozares darba devējus pārstāvošām organizācijām.

28.1.	Samērosim pušu atbildību nodokļu nemaksātāju shēmās.	Solidārās atbildības noteikšana (pilna ķēdes atbildība) būvniecības nozarē attiecībā uz nodokļu nomaksu, ja apakšuzņēmumam nodotā iepirkuma līguma daļa pārsniedz konkrēto apmēru.	Nelegālās nodarbinātības samazināšana un pilna darba laika uzrādīšana. Paaugstināta darba drošība, kā arī stiprinātas darba ņēmēju sociālo tiesību garantijas. VID prognozējamās nodokļu plaisas apjoms VSAOI un IIN tiks samazināts attiecīgi par 1 % gadā. (2018.gadā rezultāts).
-------	--	--	---

LDDK priekšlikums: izteikt pasākumu 28.1 šāda redakcijā: **“Solidārās atbildības principa ieviešanas izvērtēšana un normatīvā regulējuma izstrādāšana kopā ar sociālajiem partneriem. ID karšu ieviešanas izvērtēšana un ieviešana kopā ar nozares sociālajiem partneriem.”**

Darba tirgus apsteidzošie pasākumi (31.)

31.1.	Ieviešim darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmu, lai laikus pielāgotos darba tirgus vidēja termiņa izaicinājumiem.	Veicināt darbaspēka piedāvājuma atbilstību tautsaimniecības pieprasījumam, izstrādājot un aktualizējot vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozes. Izstrādāt starpnozaru darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmu, veidojot diskusiju platformu darba tirgus pārkārtojumu ieviešanai.	1. Iesniegts ikgadējs ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm, kurā identificētas iespējamās darba tirgus disproporcijas vidējā un ilgtermiņā un sniegti priekšlikumi nozaru politiku koriģēšanai. 2. Izveidota darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēma.
-------	---	---	--

LDDK priekšlikumi:

- 1) papildināt pasākuma 31.1 darbības rezultātus ar 3.punktu: **“3.Izvērtēt darba attiecības regulējošo normatīvo aktu izmaiņu nepieciešamību attiecībā uz darba tirgus apsteidzošās pārkārtojuma sistēmas ieviešanu;**
- 2) papildināt pie līdzatbildīgajām institūcijām - sadarbībā ar LDDK.

Uzņēmējdarbības vides uzlabošana (34.)

34.1.	Īstenosim ikgadējo uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu, 2018.gadā nodrošinot iekļūšanu <i>Doing Business</i> reitinga TOP20 un Globālā konkurētspējas indeksa TOP40.	Sagatavot Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu, lai attīstītu e-pārvaldes risinājumu plašāku pielietojumu, radītu pievilcīgu uzņēmējdarbības vidi, nodrošinot likumdošanas procesa caurskatāmību un vienkāršību, nosakot tādas normas, kas neapgrūtina uzņēmumu darbību no uzsākšanas līdz izbeigšanai. Veikt tautsaimniecības nozaru ierobežojošo normu detalizētu analīzi Tautsaimniecības padomes ietvaros izveidotajā sadarbības platformā.	2018.gadā uzņēmējdarbības vide Latvijā novērtēta: 1) <i>Doing Business</i> - 20.vietā; 2) Globālās konkurētspējas indeksā - 40.vietā.
-------	---	---	---

LDDK priekšlikumi:

- 1) noteikt ambiciozākus mērķus 2018.gadam, lai praktiski uzlabotu Latvijas starptautisko konkurētspēju uzņēmējdarbības vides pievilcības ziņā reģionā un uzlabotu Latvijas konkurētspēju reģionā (jo DB 2015.gadā ir 22.vieta un GCI 2015.gadā ir 44. vieta);
- 2) pasākuma 34.1 darbības rezultātus izteikt šādā redakcijā:
"2018.gadā uzņēmējdarbības vide Latvijā novērtēta:
1) *Doing Business* - 16.vietā;
2) Globālās konkurētspējas indeksā - 37.vietā."

34.4.	Īstenosim ikgadējo uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu, 2018. gadā nodrošinot iekļūšanu <i>Doing Business</i> reitinga TOP20 un Globālā konkurētspējas indeksa TOP40.	Lai efektīvizētu parādu piedziņu, noteikt vienotu kārtību piespiedu izpildes (piedzīņas) nodrošināšanai nepieciešamo datu apmaiņas organizēšanai elektroniski starp izpildinstitūcijām (zvērinātiem tiesu izpildītājiem, Valsts ieņēmumu dienestu) un kredītiestādēm.	Nodrošināta ātra un efektīva sprieduma izpilde.
-------	--	---	---

LDDK priekšlikums: izteikt pasākumu 34.4. sekojošā redakcijā: "Lai efektīvizētu parādu piedziņu, noteikt vienotu kārtību piespiedu izpildes (piedzīņas) nodrošināšanai nepieciešamo datu **abpusējai** elektroniskai apmaiņai starp izpildinstitūcijām (zvērinātiem tiesu, VID) un kredītiestādēm." **Esošā redakcija neietver abpusējību, kas ir ļoti būtiska kredītiestādēm.**

IKT publiskās investīcijas (35.)

LDDK komentārs kopumā par 35.uzdevumu:

VRP pasākumiem būtu jāveicina produktu veidošana, attīstība un to izmantošana ekonomiskajā darbībā, tādejādi veicinot uzņēmējdarbības attīstību [NAP 16.uzdevums], jaunu darba vietu radīšanu [NAP 105.uzdevums], konkurētspēju starptautiskā līmenī [NAP 5., 16-19.uzdevums]). Šobrīd plānā iekļautie pasākumi to neparedz. Proti, IKT investīciju kontekstā neviens pasākums neparedz datu kopu atvēršanu, atkalizmantošanas paplašināšanu, nodrošināšanu, bet runā tikai par jaunu publisku pakalpojumu veidošanu.

Atkalizmantošanas un datu atvēršanas princips ir noteikts vairākos politikas dokumentos, tai skaitā Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnēs 2014.-2020.g.

LDDK priekšlikums: papildināt 3.5.uzdevumu ar jauniem pasākumiem:

35.1 noteikt juridiskajām personām pienākumu deklarēt savu oficiālo e-pasta adresi, kā arī ļaut iedzīvotājiem deklarēt savu e-pasta adresi informācijas saņemšanai no valsts un pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem.;

35.2 izveidot un attīstīt primāri tādus e-pakalpojumus, kas potenciāli nodrošinātu lielāko ieguldīto līdzekļu atdevi;

35.3 nodrošināt platjoslas telekomunikāciju infrastruktūras pieejamību visā Latvijas teritorijā;

35.4 ieviest ES digitālā vienotā tirgus stratēģijas principus “digitāls pēc noklusējuma” (katrs normatīvais akts jāveido tā, lai tas spētu efektīvi funkcionēt digitālā vidē, katrs publiskā sektora pakalpojums primāri jāveido kā e-pakalpojums) un „tikai vienreiz” (sniedzot publiskos pakalpojumus, no tā pieprasītāja netiek pieprasīta informācija, kas jau ir valsts rīcībā).”

Būvniecības politika (37.)

37.1.	Izstrādāsim būvniecības politikas plānošanas dokumentu tiesiskās vides pilnveidošanai, lai nodrošinātu būvniecības procesa kvalitāti, drošību un visu iesaistīto pušu atbildību.	Izstrādāt Būvniecības politikas plānošanas dokumentu 2017.-2020.gadam, uzsvāru liekot uz uzņēmējdarbības vides attīstību, konkurētspējas celšanu un atbalstu eksportorientētiem būvniecības pakalpojumiem, kā arī risinot jautājumu par nodarbināto identifikācijas kartēm būvlaukumos u.c.	Iesniegts MK Būvniecības politikas plānošanas dokumenta 2017.-2020.gadam projekts, kurā paredzēti risinājumi ēnu ekonomikas īpatsvara mazināšanai būvniecības nozarē, kas ietver arī nelegālo nodarbinātību; ģenerāluzņēmēja solidāras atbildības noteikšanu, veicinot iekšējo kontroles sistēmu par apakšuzņēmēju ķēdes pārvaldīšanu un atbildību par visu veikto būvdarbu izpildījumu atbilstību normatīvo aktu prasībām; saprātīgiem termiņiem būvniecības procesos; izglītības un prasmju attīstībai visos būvniecības līmeņos; administratīvā sloga mazināšanai; līgumisko attiecību standartizēšanai gan publiskajam, gan privātajam pasūtītājam, kas veicinātu vienlīdzīgu un godīgu konkurenci būvniecības pakalpojumu sniedzēju vidū. Visi darbības rezultāti, kas pilnībā izrietēs no Būvniecības politikas plānošanas dokumenta 2017.-2020.gadam ieviešanas būs nodefinējami, līdz ar dokumenta galīgo izstrādi pēc tā publiskās apspriešanas nozarē. Kā pašreiz definējamie rezultātīvie rādītāji: 1. Būvniecības procesa dalībnieku
-------	--	---	---

LDDK iebildums: **iebilstam** pret 37.1 darbības pasākuma un rezultāta redakciju, kas nosaka sīku paredzamā politikas dokumenta “Būvniecības politikas pamatnostādnes” saturu, jo tas jāizstrādā **sadarbībā ar nozares darba devēju organizācijām, ievērojot nozarē strādājošo būvuzņēmumu viedokli**. Kamēr šāds dokuments nav izstrādāts, kā arī nav veikta analīze par nozares regulējumu, pastāvošām problēmām un attīstības virzieniem, nav pareizi rīcības plāna projektā ietvert konkrētus uzdevumus un izpildes termiņus, jo šobrīd tie nebalstās uz analīzi.

LDDK priekšlikumi:

- 1) precizēt pasākumu, izsakot to šādā redakcijā: **“Izstrādāt Būvniecības politikas plānošanas dokumentu 2017. – 2020.gadam, virzoties uz kvalitatīvu, drošu un ilgtspējīgu būvniecību, nozares konkurētspējas paaugstināšanu un atbalstu eksportorientētiem būvniecības pakalpojumiem”;**
- 2) ierosinām papildināt 37. uzdevumu ar sekojošiem pasākumiem:

37.2 izstrādāt priekšlikumus teritorijas attīstības plānošanas procesa un būvniecības ierosināšanas procesa pilnveidei ar mērķi vienkāršot un padarīt prognozējamāku būvniecības

procesa uzsākšanu, būvprojekta izstrādi un saskaņošanu ar kompetentajām institūcijām - atbildīgā VARAM kopā ar EM sadarbībā ar sociālajiem partneriem;
37.3 izstrādāt priekšlikumu tipveida līgumiem būvniecībā, balstot tos uz starptautiski atzītiem būvniecības tipveida līgumu standartiem – atbildīgā EM.

Publiskā atbalsta instrumenti īres dzīvojamā fonda atbalstam (39.)

LDDK iebilst pret Rīcības plāna 39.punktu, tā pasākumu un darbības rezultātu piedāvātajā redakcijā.

39.1.	Radīsim publiskā atbalsta instrumentus īres dzīvojamā fonda attīstībai, lai sekmētu uzņēmējdarbības attīstību reģionu centros, nodrošinot uzņēmumus ar augstvērtīgiem speciālistiem un darbspēku.	Izvērtēt iespējas atjaunot mērķdotāciju piešķiršanu pašvaldību īres namu būvniecībai un izstrādāt attiecīgus grozījumus normatīvajos aktos.	Nodrošināta pašvaldību dzīvojamā fonda attīstība un veicināta īres namu būvniecību pašvaldībās. Risinājuma varianti: 1) Atjaunojota valsts mērķdotāciju piešķiršana pašvaldībām; 2) Iesniegts MK noteikumu projekts par grozījumiem MK 05.04.2005. noteikumos Nr.237 „Kārtība, kādā pašvaldībām piešķiramas valsts mērķdotācijas dzīvokļa jautājumu risināšanai”, paredzot noteiktā periodā kompensēt pašvaldībām būvniecības izdevumu daļu tādā apmērā, lai nodrošinātu iespēju izīrēt dzīvokļus par vidējo īres maksu pašvaldībā.
-------	---	---	---

LDDK komentārs:

LDDK atzīst, ka mājokļa pieejamība ir viens no priekšnoteikumiem, lai konkrētajā apdzīvotajā vietā varētu attīstīties uzņēmējdarbība. Vienlaikus LDDK neatbalsta īres namu celtniecības subsidēšanu no valsts budžeta šādu iemeslu dēļ:

- 1) mājokļa pieejamība personām, kuras nepieder pie īpaši aizsargājamām sociālajām grupām, tirgus ekonomikas apstākļos parasti tiek risināta tirgus ietvaros;
- 2) šobrīd pastāv gan attīstīts mājokļa iegādes tirgus, gan mājokļa īres tirgus. Jānorāda, ka mājokļa iegādes tirgū un īres tirgū pastāv vairāki bremsējoši faktori, tostarp būtiskākais mājokļa iegādes tirgū ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošana atsavināšanas darījumos, kad atsavinātājs faktiski negūst ienākumu, jo notiek viena īpašuma veida (nekustamā īpašuma) apmaiņa pret citu īpašuma veidu (naudas līdzekļiem), iedzīvotāja bilancei paliekot nemainīgai. Šajos gadījumos valsts par ienākumiem uzskata naudas plūsmu un izliekas neredzam, ka vienlaikus atsavinātājs ir zaudējis īpašumu iegūto līdzekļu apmērā. Turklāt, valsts izliekas neredzam arī to, ka vairumā gadījumu īpašums ir iegādāts par līdzekļiem, kas to iegūšanas procesā vienreiz jau ir aplikti iedzīvotāju ienākuma nodokli. Šāda iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanas kārtība ļoti apgrūtina īpašumu apriti. Piemēram, ja ģimenei ir nepieciešama cita dzīvokļa iegāde gadījumos, kad ir palielinājies ģimenes sastāvs, un ģimenei pieder ne tikai atsavināmais dzīvoklis, bet arī, piemēram, garāža, tad iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošana samazina ģimenes iespējas iegūt piemērotu mājokli. Otrs šķērslis mājokļu aprītei ir relatīvi augstā Zemesgrāmatu nodeva. Arī mājokļu īres tirgus attīstību lielā mērā bremsē ieņēmumu no īres maksas aplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli. Vēl viens faktors, kas negatīvi ietekmē mājokļu pieejamību, ir nekustamā īpašuma nodoklis, kas reģionos ar augstāku darbavietu piedāvājumu pēdējos gados ir pieaudzis ievērojami straujāk, nekā produktivitāte un vidējais atalgojums.

Publiskā sektora iejaukšanās tirgū ar subsidētu pakalpojumu, kas, tostarp, baudītu tādas tirgus priekšrocības, kā iespēja nemaksāt augšminētos nodokļus, ir uzskatāma par nepamatotu iejaukšanos un tirgus kroplošanu.

LDDK priekšlikums: izteikt 39.1 pasākumu sekojošā redakcijā: “samazināt mājokļu pieejamības veicināšanu un īres tirgus attīstību bremzējošos nodokļus un nodevas”.

Tiesu reforma (41.)

41.1.	Pabeigsim tiesu teritoriju reformu, veidojot lielākas un spēcīgākas tiesas, izlīdzinot tiesnešu noslodzi, samazinot lietu izskatīšanas ilgumu un labāk nodrošinot tiesnešu specializāciju un nejausības principu. Sistemātiski izvērtēsim procesuālo likumu normas, lai nodrošinātu gan tiesības uz taisnīgu tiesu, gan arī atbilstību mūsdienīgai izpratnei par ātru un efektīvu tiesas procesu.	Turpināt iesāktās tiesu teritoriju reformas, izlīdzinot tiesu noslodzi un efektīvizējot tiesu darba organizāciju. (Info: Reformas būtība – viena tiesu apgabala ietvaros tiek apvienotas vairāku tiesu teritorijas, juridiski izveidojot vienu lielāku tiesu. Reorganizācija nozīmē tiesu un to sastāvā esošo zemesgrāmatu nodaļu reformu organizatoriskā līmenī: tiesu vada viens tiesas priekšsēdētājs, tajā ir vienota lietu sadales sistēma un tiesnešu slodžu izlīdzināšana notiek pēc vienota principa.)	1. Veikta tiesu darba optimizācija un efektivitātes paaugstināšana, izveidots sabiedrībai lietderīgs tiesas procesa modelis, kas nodrošina kvalitatīvāku, ātrāku un efektīvāku strīda risinājumu: – prasības kārtībā izskatāmo civillietu izskatīšanas ilgums līdz 12 mēnešiem visās 1. instances tiesās 2017. gadā ir ne mazāks kā 85 % no visām lietām; – civillietu izskatīšanas vidējais ilgums 1. instancē samazinās (2015. gadā 8,6 mēneši) – krimināllietu izskatīšanas vidējais ilgums 1. instancē saglabājas esošajā līmenī ar tendenci samazināties (2015. gadā 5,5 mēneši) – administratīvo lietu izskatīšanas vidējais ilgums 1. instancē samazinās (2015. gadā 7,3 mēneši) 2. Paaugstinās Latvijas vieta tiesu efektivitāti raksturojošos reitingos: – “Doing Business” indeksa komponentes „Līgumu izpilde: komerciālo strīdu izšķiršanas kvalitāte un efektivitāte” (angl. Enforcing contracts: efficiency and quality of commercial dispute resolution) vērtība
-------	---	--	--

LDDK priekšlikums: pasākuma 1. darbības rezultātā noteikt kā izmērāmu mērķi **85% lietu izskatīt pirmajā instancē 6 mēnešu laikā līdz 2017. gada beigām.**

Maksātnespējas process (42.)

42.1.	Definēsim maksātnespējas politikā sagaidāmos rezultātus ilgtermiņā, valsts lomu maksātnespējas uzraudzības nodrošināšanā, pārskatīsim Maksātnespējas administrācijas funkcijas un tiesas lomu. Pabeigsim maksātnespējas procesa administratoru profesijas reformu, kas uzlabos administratoru uzraudzību un atbildību	Politikas plānošanas dokumentā definēt maksātnespējas politikā sagaidāmos rezultātus vidējā termiņā un valsts lomu maksātnespējas uzraudzības nodrošināšanā, identificējot problēmas un nepieciešamos pasākumus un precizējums normatīvajā regulējumā, realizēt nepieciešamos pasākumus.	1) Ministru kabinetā apstiprināts politikas plānošanas dokuments, kurā definēti turpmākie politikas virzieni, mērķi, sagaidāmie rezultāti un ietverts turpmāko veicamo pasākumu kopums, tai skaitā maksātnespējas procesa administratoru profesijas reformas virzieni, lai paaugstinātu aktīvu atgriešanās tautsaimniecībā ātrumu, uzlabotu kreditoru interešu aizsardzību un nodrošinātu līdzsvaru starp maksātnespējīgo personu un kreditoru prasību apmierināšanu; 2) Paaugstinās Latvijas vieta tiesu efektivitāti raksturojošos reitingos: – “Doing Business” indeksa komponentes „Maksātnespējas risināšana” (angl. Resolving Insolvency) vērtība 2018. gadā ir ne mazāka kā 65.
-------	---	--	--

LDDK priekšlikumi:

- 1) 42.1 pasākumu papildināt ar redakciju: "Palielināt tiesu lomu maksātnespējas procesos, ieskaitot maksātnespējas rašanās cēloņu noskaidrošanu un tālāko procesa virzību atkarībā no maksātnespējas rašanās iemesliem";
- 2) izskatīt iespēju iekļaut pasākumā fizisko personu maksātnespējas regulējuma grozījumus, lai novērstu maksātnespējas procesa izmantošanu nodokļu samaksas izvairīšanās nolūkā.

Komerctrīdu izskatīšana (45.)

45.3.	Atvieglot ar komercdarbību saistīto strīdu izskatīšanas kārtību, tostarp veicinot alternatīvu strīdu risināšanas metožu attīstību	Īstenot Tiesu varas un tiesībsardzības iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstības plānā 2015.-2020.gadam noteiktos rīcības virzienus, lai īstenotu cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanu tiesu varā, tādējādi nodrošinot ātrāku, kvalitatīvāku lietu izskatīšanu komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai.	Samazinās strīdu risināšanas ilgums, samazinās strīdu risināšanas izmaksas komersantiem: – samazināta civillietu skaita proporcija pirmās instances tiesās par parāda un zaudējumu piedziņu, kas izskatītas ilgāk par vienu gadu; – Prasības kārtībā izskatāmo civillietu izskatīšanas ilgums līdz 12.mēnešiem visās 1.instances tiesās (2017.gadā 85 % no visām lietām)
-------	---	---	--

LDDK priekšlikumi:

- 1) papildināt 45.3 pasākumu ar redakciju: "pārskatīt komerctrīdu izskatīšanas kārtību, nodrošinot šķīrējtiesu reformas procesa virzību un izveidojot institūciju, kura uzraudzītu likuma normu ievērošanu";
- 2) izskatīt iespēju iekļaut pasākumā prasību paaugstināt šķīrējtiesu kvalitāti, lai samazinātu vispārējās jurisdikcijas tiesu noslodzi.

Cilvēktiesību ievērošana valsts pārvaldes darbā (46)

LDDK uzskata, ka piedāvātais 46.2 pasākums un rezultāts neatbilst pilnībā Deklarācijā dotajam uzdevumam.

Finanšu sektora politika (51.)

51.1.	Koordinēti īstenosim steidzamus finanšu sektora politikas sakārtošanas pasākumus, definēsim sektora vidēja un ilgtermiņa attīstības redzējumu, īpašu uzmanību pievēršot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku mazināšanai.	Izstrādāt Finanšu sektora attīstības plānu 2017.-2019.gadam, definējot politikas ietvaru finanšu tirgus attīstībai, tai skaitā stiprinot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novēršanas sistēmu.	Apstiprināts Finanšu sektora attīstības plāns 2017.-2019.gadam, kas paaugstina finanšu sektora drošību, stiprinot kontrolējošo institūciju spēju efektīvi novērst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, ietver konkurētspējīgus pasākumus finansējuma pieejamības palielināšanai tautsaimniecībai, sabalansējot kredītēšanas attīstības tempu ar IKP izaugsmi - trīs gadu laikā pieaugot par 10%.
-------	---	---	---

LDDK komentārs:

šobrīd kā darbības rezultāts ir norādīts tikai sektora darbības uzraudzības pastiprināšana, sevišķi uzsverot uzraudzības stiprināšanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā. Šī politiskā apņemšanās ir atbalstāma un šīs funkcija visiem kopā gan valstij, gan finanšu sektoram ir jāstiprina pastāvīgi.

LDDK priekšlikumi:

- 1) **finanšu sektora attīstības plānā jāiekļauj konkrēti izpildāmi un izmērāmi pasākumi, kas nepieciešami sektora attīstībai un starptautiskās konkurētspējas veicināšanai;**
- 2) pasākumi ir jāattiecina ne tikai bankām, bet visiem sektora dalībniekiem, piemēram, apdrošinātājiem, maksājumu iestādēm, ieguldījumu fondiem;
- 3) plānā jāatspoguļo jauno tehnoloģiju ieviešanas veicināšanu finanšu pakalpojumos (pakalpojumu digitalizācijas veicināšana, valsts loma šajā darbā);
- 4) jāparedz kredītbiroju lomas stiprināšana, piemēram, nosakot par obligātu prasību aizņēmēja kredītspējas izvērtējumam izmantot aizņēmējam kredītreitingu;
- 5) izstrādāt finanšu sektora attīstības plānu sadarbībā ar uzņēmēju organizācijām, neaprobežojoties tikai ar finanšu nozari pārstāvošajām, bet arī ar saistīto pakalpojumu sniedzējiem.

2 Reformas izglītībā un zinātnē

Augstākās izglītības finansēšana (118.)

LDDK uzskata, ka piedāvātais 118. pasākums un tā rezultāts neatbilst pilnībā Deklarācijā dotajam uzdevumam

118.1.	Īstenosim "trīs pīlāru" finansēšanas modeli (tai skaitā pēc Latvijas nodokļu sistēmas izvērtējuma veikšanas izstrādāsim augstākās izglītības un zinātnes finansēšanas plānu), kur pirmais pīlārs balstās uz studiju un pētniecības bāzes finansējuma nodrošināšanu augstskolu pamatdarbības studijās un pētniecībā, tai skaitā palielinot budžeta vietu skaitu valsts prioritārajos izglītības (STEM jomas) virzienos, otrais pīlārs ir snieguma finansējums, kas tiek piešķirts par sasniegtajiem darbības rezultātiem (tai skaitā grādu un kvalifikāciju ieguvušo personu monitoringa sistēmas izveide pēc augstskolas absolvēšanas), un trešais pīlārs ir finansējums, kas paredzēts augstākās izglītības un pētniecības piedāvājuma attīstībai atbilstoši institūcijas stratēģiskajai specializācijai un pētniecības programmai. Stiprināsim reģionālās augstskolas.	Sadarbībā ar Starptautisko Rekonstrukcijas un attīstības banku veikt augstskolu iekšējās pārvaldības izvērtējumu un ieviest augstskolās uz rezultātiem balstītas pārvaldības un finansēšanu, tādējādi nodrošinot ieguldītā finansējuma efektīvu pārvaldību, kvalitātes uzlabošanu un sistēmas orientāciju uz produkta eksportspējas celšanu, kā arī augstskolu finansēšanas sasaisti ar izglītības un pētniecības kvalitāti atbilstoši ES Padomes rekomendācijām, nodrošināt kvalitatīvas augstākās izglītības pieejamību un atbilstību tautsaimniecības vajadzībām un darba tirgus prasībām, un stiprinātu saikni ar zinātni un pētniecību (prioritārs, lai novērstu budžeta līdzekļu sadrumstalotību un ļautu sasniegt NAP 2020 mērķus).	Pētījuma rezultāti veicinās Latvijas valsts dibināto augstskolu stratēģisku specializāciju un konkurētspēju, finansēšanas avotu diversifikāciju un sadarbību ar ārējiem partneriem, studiju programmu un studiju virzienu efektīvu īstenošanu, akadēmiskā personāla izaugsmi, atjaunotni un inovācijas spēju, akadēmisko integritāti un augstākās izglītības procesa internacionalizāciju.
--------	--	--	--

LDDK iebildums: **iebilstam**, ka pasākuma rezultāts ir tikai pētījums.

Viedās specializācijas stratēģija (122.)

122.2.	Īstenosim Latvijas viedās specializācijas stratēģiju un kopīgi ar uzņēmējiem veiksīm uz augstāku pievienoto vērtību un efektīvāku vietējo resursu izmantošanu vērstus ieguldījumus, tai skaitā izvērtējot sektorālas investīciju platformas izveidi Latvijas augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju konkurētspējas programmai.	ES struktūrfondu 2014.-2020. plānošanas perioda 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa 1.1.1.6.pasākuma ietvaros uzsākts atbalsts Viedās specializācijas stratēģijas (RIS3) pārvaldībai, tai skaitā atbalsts RIS3 nozares ekspertu darbībai (indikatīvi), RIS3 progresa analīzei un ES fondu finansēto P&A programmu kvalitātes vadībai.	1. Sagatavoti priekšlikumi ES fondu ieguldījumu tautsaimniecības transformācijā nosacījumu precizēšanai (2017., 2019., 2021. un 2023.gadā); 2. Pieaudzis valsts un augstākās izglītības sektora piesaistītais ārējais finansējums zinātniski pētnieciskajam darbam (līdz 160,6 MEUR 2023.gadā) un privātā sektora investīcijas P&A (līdz 265,68 MEUR 2023.gadā).
--------	---	--	--

LDDK ierosinājumi:

- 1) papildināt 122. uzdevumu ar jaunu pasākumu: "122.3 Saglabāt UIN atlaides uzņēmumiem, kas iegulda pētniecībā un attīstībā";
- 2) Darbības rezultātu papildināt ar tekstu: "nodrošināt virzību uz NAP 2020 plānoto mērķi – nodrošināt publiskā un privātā sektora ieguldījuma pieaugumu pētniecībā un attīstībā (R&D) 1,5% apmērā no IKP.

3 Reformas veselības aprūpes sistēmā

LDDK kopumā atbalsta 129., 130. uzdevuma pasākumus un plānotos mērķus, jo to izstrādāšana tika saskaņota NSTP Veselības aprūpes nozares apakšpadomē.

Veselības aprūpes cilvēkresursu politika (133.2)

133.2.	Īstenosim mērķtiecīgu veselības aprūpes cilvēkresursu attīstības politiku (īpaši reģionos), sakārtojot veselības nozares darbinieku atlīdzības un profesionālās pilnveides sistēmu.	Nodrošināt tālākizglītības pieejamību ārstniecības personām, ārstniecības atbalsta personām un farmaceitiskās aprūpes speciālistiem, kā arī īstenot pasākumus ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu piesaistei reģionos (aktivitātes tiks īstenotas līdz 31.12.2022.).	Nodrošināta ārstniecības personu, ārstniecības atbalsta personu un farmaceitiskās aprūpes speciālistu kvalifikācijas pilnveidošana tālākizglītības ietvaros līdz 2018.gadam- 57 tūkst. personām, kā arī uzlabota pieejamība ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām, kas sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem, kas dzīvo ārpus Rīgas (līdz 2018.gadam atbalstu saņēmušas 474 personas).
--------	---	--	---

LDDK iebildums: **iebilstam** pret pasākuma darbības rezultātu, jo norādītais speciālistu skaits 57 tūkstoši neatbilst esošajai situācijai. Kopumā uzskatām, ka pasākums ir pārāk vispārīgs un nenodrošinās nozares cilvēkresursu pieejamību un tālākizglītību, jo nav paredzēti konkrēti pasākumi.

Par dialogu ar veselības aprūpes darba devēju un darba ņēmēju organizācijām (134.1)

134.1.	Veselības aprūpes reformu un strukturālu izmaiņu gaitā stiprināsim produktīvu sadarbību un dialogu ar veselības nozares darba ņēmēju un darba devēju organizācijām, kā arī profesionālajām asociācijām.	Noslēgt sadarbības memorandu ar ārstniecības personu profesionālajām asociācijām, kā arī atjaunot Veselības nozares stratēģiskās padomes darbību.	1) Veselības politikas stratēģisko lēmumu izvērtēšanā un lēmumu pieņemšanā tiek iesaistītas pacientu, ārstniecības personu un ārstniecības iestāžu nevalstiskās organizācijas, pašvaldības un universitātes; 2) Uzlabota informācijas apmaiņa un sadarbība starp Veselības ministriju, veselības nozares organizācijām, valsts un pašvaldību institūcijām u.c.
--------	---	---	---

LDDK iebildums: **iebilstam**, ka netiek pilnvērtīgi izmantota jau esošā sociālā dialoga struktūra – NTSP Veselības aprūpes nozares trīspusējās sadarbības apakšpadome, bet plānots atjaunot veselības nozares stratēģiskās padomes darbību.

LDDK priekšlikums: ierosinām stiprināt esošo sociālā dialoga struktūru - NTSP Veselības aprūpes nozares trīspusējās sadarbības apakšpadomi - nevis veidot jaunu stratēģisko padomi.

4 Valsts drošība un nacionālā identitāte

90.1.	Izvērtēsim ikvienu Latvijā nonākušu patvēruma meklētāju, ņemot vērā valsts drošības, sabiedriskās kārtības un iekļaušanās aspektu.	Iekšlietu ministrijai kompetences ietvaros veikt pasākumu kompleksu, lai nodrošinātu "Rīcības plānā personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā" paredzēto mērķu un uzdevumu īstenošanu, ņemot vērā pieeju, ka Rīcības plānā paredzētais attiecināms uz visiem patvēruma meklētājiem, neatkarīgi no to ierašanās veida Latvijā.	Latvijas apstākļiem piemērotas sistēmas izveide un tās efektīvas darbības nodrošināšana patvēruma meklētāju uzņemšanai. Uzņemti patvēruma meklētāji.
-------	--	--	--

LDDK ierosina papildināt darbības rezultātu: uzņemto patvēruma meklētāju integrācija darba tirgū.

Aicinot uz sociālo dialogu un ciešu sadarbību,

LDDK prezidents

Vitālijs Gavrilovs

UZZIŅAI:

Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) ir lielākā darba devēju intereses pārstāvošā organizācija uzņēmējdarbības vides uzlabošanas, izglītības, nodarbinātības, sociālās drošības, veselības aprūpes, darba tiesību un darba aizsardzības jomās. LDDK apvieno 66 Latvijas tautsaimniecībā ievērojamas nozaru un reģionālās asociācijas un federācijas, kas kopumā apvieno vairāk kā 5000 uzņēmumus. LDDK biedri ir nozaru līderi –uzņēmumi, kuros strādā vairāk nekā 50 darbinieki. Kopumā LDDK biedri Latvijā nodarbina 43% darba ņēmēju.

LDDK ir nacionālā līmeņa sociālais partneris Ministru kabinetam un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai. LDDK veicina sociālā dialoga izveidi pašvaldībās ar trīspusējo konsultatīvo padomju starpniecību. LDDK ir pārstāvēta Nacionālajā trīspusējās sadarbības padomē (NTSP), tās apakšpadomēs un citās nacionāla līmeņa konsultatīvajās padomēs un komisijās, tādējādi nodrošinot darba devēju viedokļa pārstāvniecību un līdzdalību Latvijas Republikas tiesību aktu izstrādē un pozīciju sagatavošanā par ES tiesību aktu projektiem.

Starptautiski LDDK ir pārstāvēta Starptautiskajā darba devēju organizācijā (IOE), Uzņēmējdarbības un rūpniecības konsultatīvajā padomē (BIAC) pie Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD), Eiropas Biznesa konfederācijā (BUSINESSEUROPE), kas ir nozīmīgākais Eiropas uzņēmēju interešu pārstāvis ES institūcijās. LDDK ir pārstāvēta Eiropas Ekonomiskajā un Sociālajā komitejā, kā arī astoņās Eiropas Komisijas konsultatīvajās komitejās un triju ES aģentūru trīspusējās valdēs.